

Verimlilik Aşığı Bir Tembelin Özmuhaberesi

Emin Reşah

Mon Jul 13 13:04:38 EEST 2015

Hayatını basitleştirmeye çalışırken daha da karmaşık hale getiriyorsun diyor kafam. *Bunu neden yapıyorsun?* Kendine sağlam ve asla bozulmayan bir çalışma sistemi uydurmak? Belki kendinden beklediğin bu mükemmel verimliliğin asıl sebebi, tam da verimliliğin tersidir. Eğlence için kendine bir *verimlilik* masalı seçmişsindir, belki?

İşle ilgilenmek yerine, *işle ilgilenmeyi kolaylaştırmak* üzerine kurulu bir hayat. Böyle bir hayatın insanı nasıl yorduğunun şahidiyim. *Nasıl yoruyor?* Daima *bunu nasıl bırakırım* veya *daha kolay nasıl yaparım* diye düşünüyorsun. Yoran bu düşünce. *Bunu nasıl daha kolaylaştırırım, daha verimli yaparım, daha kısa zamanda bitiririm?* *Yap geç işte* diyen biri lazım kafamın ardında. *O kadar düşünme, düşündükçe zorlaşıyor.* Nasıl kolaylaştıracağımı düşünmek insanın hayatını daha da zorlaştırıyor.

Ancak diyor, kafamın içindeki başka bir ses, *bu kolaylaştırma işini aslında beceriyorsun.* İnsanların aylarca uğraşacağı işleri günlerle, saatlerce uğraşacaklarını dakikalarla yapabiliyorsun. Bu sayede diğer işlere zaman kalıyor. Belli konularda hızlanarak diğerlerine *zaman* elde ediyorsun.

Peki gerçekten ödüyor mu bunu?

Gerçekten ödeyip ödemediğini nasıl bilebilirim? Diyelim Emacs öğrenmenin ödeyip ödemediğini? Diyelim klavye makrolarını öğrenmenin beni zamanca kara geçirip geçirmediğini? Sair araçları deniyorum. Hayatımı bir yandan basit tutmaya ama kullandığım araçları iyi tanımaya çalışıyorum. Bulduğum her saçmalığa atlamayı bıraktım ama güçlü araçları iyi kullanmanın faziletlerini gördüm. Öğrendiğimde ne kadar etkili olduğunu. Uzun zamandır, belki yıllardır yazı kaybetmedim. Web'e koyduklarımı kaybedebiliyorum ama en az dört ayrı bilgisayarda, git vasıtasıyla duranları kaybetmiyorum. Kurduğum düzenekler çalışıyor aslında, ancak bazıları o kadar iyi çalışıyor ki, hayatımdan o sorunu çıkıp gidiyor. Bilgisayarına virüs girmenin, yazılarının kaybolmasının, değişiklikleri takip edememenin ne demek olduğunu unuttuğum için sanki hiçbir işe yaramıyormuş gibi hissediyorsun.

O zaman kendini bir boşlukta buluyorsun.

Evet. Mesela geçenlerde bir blogun adresini değiştirmek gerekti. Bunu on sene

önceki ben *çok zor* yapardı. Bir kaç saat sürerdi. *Çok zor* dediğim o. O birkaç saatten yırtmak için aylarca sürünürdü muhtemelen. Şimdikiinde birkaç dakika sürdü. Bir iki komut yazıp, tüm veritabanındaki eski URL kayıtlarını, yenisine çevirdim. Ama o komutları öğrenmem belki birkaç saatten fazla almıştır. Evet.

Şimdilerde Memrise’da kullandığım kısayolları ezberliyorum. Emacs’te yüzlerce, belki binlerce kısayol tuşu vardır. Bunlara kendim de ekledim zaman içinde, diyelim Google’ı bir birkaç saniyede aramak. Yukarıdaki git yazısını, git’in adresiyle değiştirmek için F8 g 1 tuşlarına dokundum sadece. Veya bir programda diyelim bir hata mesajı çıktı, bu hatayı F8 g e tuşları ile arıyorum hemen. F6 F6 ile bütün *yer imleri* açılıyor. Bilgisayarda veya web’de. Helm istediğimden fazla kolaylık sunuyor. Ancak bunları öğrenmek için geçirdiğim zamana gerçekten değiyor mu? Her şeyi Word’le yazan insanlardan daha çok mu yazıyorum? Bunu bilmem zor.

Nasıl bilebilirsin?

İnsanların iş yapma şekillerine bakıyorum. Bunların ne kadar verimsiz, bilgisayarda çalışmanın ne kadar amansızca uzun olduğunu görüyorum. Tabiri caizse uyuz oluyor. Misalen sene olmuş 2015 ve insanlar tam ekranda çalışmayı yeni keşfediyorlar. benim ekramların senelerdir sadece tek bir şeyi, ne üzerinde çalışıyorsam onu gösterir.

Windows 8’de gelen özellik değil mi bu?

Evet. Windows dünyasına 8’le geldi ama benim için 5-6 senedir vazgeçilmez bir şeydi. Windows’taki Google Chrome’u bile --kiosk parametresiyle çalıştırıyorum, *kapanamayan tam ekran modu* için.

Bu *verimliliği* senelerce, Ratpoison ve XMonad kullanmayı deneye deneye, boza boza, bazılarında saatlerce tamir etmeye harcayarak kazandım. Bir noktadan sonra kazandığım saniyelerin kaybettiğim saatleri ödediğini ve kara geçirdiğini tahmin ediyorum. Veyahut komut satırı dedikleri *şeyle* çalışma. Bunu öğrenmek için günlerimi harcamışumdır ancak şimdi dünya üzerindeki herhangi bir bilgisayara bağlanıp, işlerimi orada sürdürmek, bildiğim şekilde orada çalışmak becerisine sahibim. Sadece bu beceriyle ekmek parası kazanıyor insanlar.

Ancak bunların hepsinden kar sağlamıyorsun.

Evet. Sağlamıyorum. Bazı yatırımlarım ölü yatırım oluyor. Vim’e biraz zaman yatırdım geçenlerde, belki birkaç saat kısa yol tuşlarını öğrendim. Eskiden beri sevmezdim, yine sevmedim. Allah muhtaç etmesin. Veya dil öğrenmeye ayırdığım zaman, Latince’ye ayırdığım zaman, diyelim, hiçbir faydası oldu mu bu vakte kadar? Bugünlerde Çince öğrenmeye ve Osmanlıca kelime bilgimi ilerletmeye çalışıyorum. Bunların bir faydası olacak mı? Almanca bilgimin bir işe yaradığı oldu mu? Bugüne kadar Almancamdan daha iyi İngilizce bilmeyen bir Almanla karşılaşmadım. Kimseyle Almanca konuşmak için bir şart ortaya çıkmadı. Mecbur kalmadım. Bundan sonra da muhtemelen kalmam. Acaba ona yatırdığım ve Duolingo ve Memrise’da hala yatırmaya devam ettiğim saatlerin

geri dönüşü olacak mı? Bunların asıl anlamı, yoksa, kendime iş dışında meşgale bulmam, eğlence bulmam mı? Eğlence olduğunu itiraf edemediğim eğlenceler?

Bence bu ikincisi. Onun için kendini bunları yaparken rahat hissetmiyorsun.

İşim nedir diye soruyorum o zaman. Sorguladığım işimi nasıl yaptığımda ziyade, neden kendime bazı faaliyetleri *iş*, bazı faaliyetleri *iş dışı* gördüğüm oluyor. Para kazanmaksa, bunun birden fazla yolu var ve eminim şimdikinden daha kolay ve az baş ağrıtan yolları da vardır. Daha manasız ve verimsiz olsa da, daha rahat para kazandıran.

Belki de işin tek anlamı diğer insanların hayatıyla ilgilidir? Onlara bir faydan varsa, iştir. Yoksa eğlence?

O halde dünyanın çok büyük bir kısmı işsiz. Hepimiz *saat dolduruyoruz*.